

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 9401

гр. София, 21.12.2020 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 25 състав,
в закрито заседание на 21.12.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Петкова

като разгледа дело номер **12685** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано е по искова молба, подадена от адв. Г. А., като пълномощник на [фирма], ЕИК[ЕИК] срещу МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА, представлявано от министъра. Предявен е осъдителен иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на EUR 30 000 000 (тридесет милиона).

В срока по чл.131, ал.1 ГПК ответникът е представил Отговор на исковата молба.

Съдът на основание чл.140, ал.3 ГПК, приложим на основание §1 от Заключителните разпоредби на ЗОДОВ и чл.203, ал.2 АПК,

ОПРЕДЕЛИ

I. НАСРОЧВА делото за разглеждане в открито съдебно заседание на 08 февруари 2021г. от 11.45 часа.

ДА СЕ ПРИЗОВАТ страните, конституирани с Определението на съда от 20.09.2019г.

II. На основание чл.140, ал.3 ГПК:

1. ПРИЕМА под опис писмените доказателства представени от ищеца с исковата молба и с уточняващите молби от 04.02.2019г., 12.03.2019г. и 12.11.2019г. (с вх. №34210).
2. ПРИЕМА под опис писмените доказателства представени от ответника с Отговора на исковата молба от 19.07.2019г.
3. По искането за допускане на съдебно – оценителна експертиза по т.13 от Уточняващата молба, представена с молба от 04.02.2019г. (л.26-31), УКАЗВА на ищеца, че следва да прецизира конкретни и ясни въпроси за изясняването на които са

необходими специални знания, както и да представи всички намиращи се у него първични счетоводни документи въз основа на които вещото лице да формира заключението си.

4. По искането за събиране на гласни доказателства, направено в т.12 от Уточняващата молба от 04.02.2019г., УКАЗВА на ищеца, че следва да посочи фактите за които ще бъдат разпитвани свидетелите.

5. По искането за представяне на документи, намиращи се при ответника, посочени в т.7.2., б.,б. „а“ – „ю“ и т.7.4. от Уточняващата молба – становище с вх. №34210/12.11.2019г. (л.207-214) УКАЗВА на ищеца, че следва да конкретизира фактите за установяването на които иска събиране на посочените писмени доказателства и връзката им с предмета на спора.

6. По искането за представяне на документи маркирани в т.,т. 7.3., 7.6., 7.7. и 7.8. от Уточняващата молба – становище с вх. №34210/12.11.2019г. УКАЗВА на ищеца, че следва да представи съответни молби по чл.192 ГПК, с преписи за неучастващите в делото лица, в които да посочи еднозначно кои документи, намиращи се у третите лица иска да бъдат събрани в производството, както и да укаже кои факти и обстоятелства от значение за спора ще установява с тях.

III. 1. УКАЗВА на ищеца, че в негова тежест е, при условията на пълно, главно доказване, да установи съществуването на фактите и обстоятелствата посочени в исковата молба на които основава претенцията си, включително:

1.1. настъпването на вреди с имуществен характер:

- загуби, изразяващи се в намаляване на имуществото на ищеца и/или
- пропуснати ползи по смисъла на чл.4 ЗОДОВ във вр. с чл.51, ал.1 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), които представляват осуетяване на възможността за реално увеличаване на имуществото на едно лице, в резултат от незаконосъобразния акт, действия или бездействие на администрацията;

1.2. вредите са в причинна връзка с отменения административен акт – т.е. да са негова пряка и непосредствена последица.

2. УКАЗВА на ищеца, че не представя и не сочи доказателства за установяване на факти и обстоятелства от значение за решаване на спора:

2.1. че АД [фирма] е създадено като дружество със специална инвестиционна цел;

2.2. какви разходи и в какъв размер са били извършени за придобиване на активи на дружеството;

2.3. какви разходи и в какъв размер са били извършени за заплащане на лихви по кредитите за придобиване на активите на дружеството;

2.4. какви разходи и в какъв размер са били извършени по реализация на инвестиционния проект;

2.5. какви разходи и в какъв размер са били извършени за поддържане на дружеството;

2.4. каква е била цената на предприятието преди и след издаване на административния акт от който се претендират вреди;

2.5. какъв е бил очакваният размер на ползите от реализиране на инвестиционния проект, чието осуетяване е довело до невъзможност за увеличаване на имуществото на търговеца.

IV. ЗАДЪЛЖАВА ищеца, в 7-дневен срок от съобщението, с писмена молба до

съда, с препис за ответника, да индивидуализира по размер акцесорния иск по чл.86 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) за законна лихва върху претендираната главница за периода от 05.07.2010г. до завеждане на исковата молба.

V. На основание чл.140, ал.3 ГПК СЪОБЩАВА на страните проект на ДОКЛАД по делото:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

ИЩЕЦЪТ [фирма] моли съда да осъди ответника Министерство на културата (МК), да му плати обезщетение за имуществени вреди, претърпени от незаконосъобразен административен акт - Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата, който е бил отменен със съдебно решение на Върховния административен съд (ВАС) по адм. дело №16054/2011г., влязло в сила на 03.12.2013г.

Претендират се вреди в размер на EUR 30 000 000, заедно със законната лихва върху тази сума, смятано от 05.07.2010г. – датата на издаване на декларационния акт, от които:

- 1) не по-малко от EUR 9 650 000 (девет милиона шестотин и петдесет хиляди) – представляващи разходи за придобиване на активи на дружеството;
- 2) около EUR 2 500 000 (два милиона и петстотин хиляди) - разходи за заплащане на лихви по кредитите за придобиване на активите на дружеството и разходите по реализацията на инвестиционния проект;
- 3) около EUR 2 000 000 (два милиона) - представляващи разходи за поддържане на дружеството със специална инвестиционна цел за периода от датата на създаването му до настоящия момент;
- 4) EUR 10 722 511 (десет милиона седемстотин двадесет и две хиляди петстотин и единадесет) - претърпени загуби на предприятието в резултат от осуетяването на изграждането на проекта;
- 5) Обезценка на предприятието по смисъла на чл.15 от Търговския закон (ТЗ), причинено от пълната обезценка на недвижимите имоти, предназначени за реализиране на инвестиционния проект в размер на оставащата разлика до пълния претендиран размер.

В Уточняващата молба от 04.02.2019г. ищецът поддържа, че Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата е индивидуален административен акт, който по закон подлежи на предварително изпълнение и обвързва с действието си собственика на имота от момента на уведомяването му и пълно и безсрочно ограничава правото на собственост върху имота, като: а) лишава собственика от възможността да ползва имота според законното му предназначение; б) въвежда задължителен режим на опазване на имота в завареното състояние, който собственикът следва спазва за своя сметка; в) въвежда режим на административно-наказателна отговорност за неизпълнение на предвидените ограничения и предписания. Изтъква, че в това време Държавата, чрез Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (М.) реализира проект, идентичен с този на [фирма] в съседен имот в землището на [населено място], като апортира през 2011г. еднакъв по площ и характеристики имот в капитала на [фирма] - дружество със 100% държавно участие, чиито предмет на дейност, заявени цели и приоритети съвпадат с тези на ищеца.

Твърди, че в резултат на действията на министъра на културата, Министерството на

икономиката (МИ) и държавното предприятие, дружеството е претърпяло вреди, изразяващи се в:

- Лишаване от преимуществото „първи на пазара“ – към момента на придобиване на имота и превръщането му в годен обект за изграждане на индустриален парк;

- Административно блокиране на развитието на проекта като строителен обект от една страна и от друга като бизнес на действащо предприятие със специфична пазарна ориентация и заемане на претендираната пазарна ниша, тъй като държавата се възползва от административната си власт, за да се постави в привилегировано пазарно положение;

- Обезценяване на инвестицията – на предприятието собственик и на имота, който има статут на инвестиционен и е придобит и пригоден единствено за реализиране на производствени цели;

- Разходи за придобиване на имота и издръжка на предприятието за периода от датата на създаването му до днес, които са били напълно лишени от икономически смисъл вследствие незаконосъобразната административна дейност.

Ищецът поддържа, че вредите които претендира са пряка и непосредствена последица от действия/бездействия и актове, като основно значение според него следва да се признае на: а) Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата с която е деклариран недвижим обект „Исторически летищен комплекс „Б.“ в землището на [населено място], община „Б.“, с предварителна класификация „Групова урбанистична и историческа културна ценност – комплекс“ и предварителна категория „национално значение“; б) Наложеният с декларационния акт правен статут и режим на ползване и охрана на имотите, събственост на [фирма]; в) Бездействието на министъра на културата и на Националния институт за недвижимо културно наследство (Н.) да изпълнят задължителните указания по отменителното решение на Върховния административен съд (ВАС) в периода след 03.12.2013г.; г) Отнемането на правото „първ на пазара“ и развитието на конкурентен държавен проект едновременно с административното блокиране на развитието на инвестиционния проект на дружеството.

Освен искането за присъждане на обезщетение в посочения размер - EUR 30 000 000, ищецът е предявил и искания съдът да приеме за установено че:

- РБългария, чрез поведението на министъра на културата, в качеството му на административен орган по чл.58 от Закона за културното наследство (ЗКН) не е спазила задълженията си спрямо ищеца, като е нарушила забраната за противозаконно отчуждаване по чл.4 от Договора за взаимно насърчаване и защита на инвестициите между НРБългария и Италианската република от 1988г. (Договора от 1988г.);

- РБългария, чрез отменения декларационен акт, не е изпълнила задълженията си да не прилага спрямо инвестицията на ищеца дискриминационно и несправедливо мерки по чл.2.2. от Договора от 1988г.

С Молба – становище с вх. №34210/12.11.2019г. ищецът е предявил и ИНЦИДЕНТЕН УСТАНОВИТЕЛЕН ИСК срещу Министерството на културата, с правно основание чл.128, ал.2 АПК, за констатиране на състоянието и съдържанието на правоотношение по административно правонарушение с продължително действие и от естество на административен деликт.

Ищецът претендира, че правното поведение на ответното Министерство на културата, изразяващо се в актове с правно действие и фактическо поведение – действия и

бездействие на МК, представлява сложен смесен фактически състав на административно правоотношение, чиито елементи, представляващи самостоятелни юридически факти, са противоречащи на закона и представляват по същество един продължаван административен деликт – административно правонарушение, предизвикващо увреждане с необратим юридически и икономически ефект.

Поддържа, че цялото правно и фактическо поведение на МК в това административно производство представлява пряко нарушение на чл.17, ал.1 и ал.3 КРБ, която норма е пряко приложима на основание чл.5, ал.1 и ал.2 КРБ, тъй като всички мерки имат правоунищожавашо действие по отношение на правото на собственост на [фирма] върху имотите, индивидуализирани в исковата молба.

Обосновава правния си интерес от предявяване на инцидентен установителен иск по чл.128, ал.2 АПК с това, че за дружеството не съществува друга правна форма за защита срещу незаконните актове, действия и бездействие на МК и неговите органи, Н. и другите експертни органи по процедурата на ЗКН и установяване на техния противозаконен характер в хода на съзнателно незавършващо административно производство.

Моли съда да постанови решение, с което да приеме за установено по отношение на държавата, че МК провежда процедура по чл.47 – чл.70 от Закона за културното наследство, която в нейната цялост представлява конституционно, включително административно правонарушение и противоречи на чл.17, ал.1 и ал.3 КРБ и представлява мярка, която има правопогасяващо действие по отношение на правото на собственост на търговското дружество [фирма].

ОТВЕТНИКЪТ оспорва исковете по основание и по размер. В отговора на исковата молба твърди, че са неоснователни доводите на ищеца за индиректна експроприация на имотите му вследствие на недействителния и отменен административен акт - Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата, тъй като предприетата мярка не е с такъв характер и интензитет, че да е лишила имотите от икономическата им полезност. Поддържа, че е недоказано твърдението на ищеца, че разполага със специална пазарна привилегия на дружество-чуждестранен инвеститор, включително с привилегия „първи на пазара“, която го е мотивирала да реализира проекта. Претендира, че е неоснователно и твърдението, че държавата е създавала предпоставки за неизпълнение на договор за изграждане на музей на авиацията, сключен между МК и [фирма] през 2013г. Оспорва твърденията, че в периода 2008г. – 2016г. са били проведени три незаконни административни процедури за деклариране на имотите на дружеството по реда на Закона за паметниците на културата и музеите (отм.) и ЗКН.

Претендира, че искът не е доказан и по размер, тъй като ищецът не е представил доказателства за настъпването на вреди в имуществената сфера на дружеството, както и такива за размера на пропуснатите ползи, включително: не са представени доказателства за разходите по придобиване на активи на [фирма], договори за кредити и доказателства за заплащане на лихви по кредити за придобиване на активите на дружеството, за разходи за реализация на инвестиционен проект, както и за разходи за поддържане на дружеството в периода от създаването му до предявяване на иска.

Прави възражение за недопустимост на исковете за установяване на обстоятелствата, посочени в т.4.1. и т.4.2. от Исковата молба, каквито счита, че са предявени при условията на субективно съединяване. Твърди, че единствената цел на ищеца е последващо предявяване на арбитражен иск по чл.7 и чл.8 от Договора от

1988г., условие за което е предварително установяване от национален съд, че е налице нарушение на забраната за отчуждаване и национализация, установена в чл.4 от Договора от 1988г. Сочи, че с Решение по дело C-284/16 Съдът на Европейския съюз (СЕС) се е произнесъл относно несъвместимост с правото на Европейския съюз (ЕС) на арбитражната клауза в Договора за взаимно насърчаване и защита на инвестициите между Кралство Н. и Словашката Република. СЕС е постановил в цитираното Решение, че арбитражните клаузи в международните договори за защита на чуждестранните инвестиции между държавите членки, противоречат на чл.267 и чл.344 от Договора за функционирането на ЕС. На това основание поддържа, че от датите на присъединяване на съответните държави към ЕС арбитражните клаузи, съдържащи се в двустранните инвестиционни споразумения между държави членки, не се прилагат. При това счита, че невъзможността на ищеца и на акционерите в дружеството да предявят арбитражен иск срещу РБългария по реда на чл.7 и чл.8 от Договора от 1988г., лишава предявените установителни иски от правен интерес и съответно обосновава тяхната недопустимост.

Прави възражение за изтекла погасителна давност за предявяване на главния иск за обезщетение на имуществени вреди, претърпени от недействителен и отменен административен акт - Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата, както и на всички останали претенции на ищеца, включително на акцесорния иск за присъждане на законна лихва върху претендираната сума по главния иск.

VI. По инцидентните установителни иски, предявени в т.4.1. и т.4.2. от Исковата молба и този, с правно основание чл.128, ал.2 АПК, представен с молбата – становище с вх. №34210/12.11.2019г., съдът намира, че са ПРОЦЕСУАЛНО НЕДОПУСТИМИ за разглеждане в настоящото производство, поради следното:

Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконови нормативни актове.

Редът и условията за ангажиране на отговорността на държавата и общините за настъпили в резултат на административната дейност вреди, е този установен в Глава единадесета на АПК „Производства за обезщетения“, чл.203 – чл.207.

В чл.204 АПК изрично са регламентирани условията за допустимост на иска. Според ал.1 и ал.2 на чл.204 АПК когато се претендират вреди от недействителен административен акт, условие за допустимост на иска за вреди е отмяната на административния акт по съответния ред, като искът може да се предяви и заедно с оспорването на административния акт до приключване на първото заседание по делото. Според ал.3 на чл.204 АПК когато се претендират вреди от нищожен или оттеглен административен акт, незаконосъобразността на този акт се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение. Незаконосъобразността на действието или бездействието също се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението (чл.204, ал.4 АПК).

От анализа на цитираните норми съдът обосновава извод, че единствените

преюдициални въпроси, които могат да бъдат предмет на инцидентен установителен иск във висящия исков процес, са тези за нищожността на административния акт, респективно за недействителността на оттегления административен акт, от които се претендира да са настъпили вреди (имуществени и/или неимуществени), както и искането за установяване със сила на пресъдено нещо на незаконосъобразност на действия или бездействие на административен орган или длъжностно лице, по смисъла на определенията, дадени в чл.250 и чл.256 АПК. По тези въпроси (за нищожността на административния акт и за незаконосъобразността на действията и/или бездействието на администрацията) съдът е длъжен да се произнесе в мотивите на съдебното решение и когато не е сезиран с инцидентен установителен иск, поради преюдициалния им характер по отношение на спорното право на обезщетение. Наличието на недействителен и отменен административен акт или респективно на незаконосъобразно действие и/или бездействие на административен орган или длъжностно лице е първият елемент от фактическия състав на увреждането.

Установяването на други факти с правно значение или правоотношения, които по принцип могат да бъдат предмет на установителен иск по чл.128, ал.2 АПК или на чл.124 ГПК, е недопустимо в производството за обезщетение, доколкото такова се дължи само за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия и бездействие на администрацията.

В случая в исковата молба (т.4.1. и т.4.2.) по която е образувано настоящото производство и в исковата молба с която е предявен инцидентния установителен иск не са посочени и индивидуализирани действия и/или бездействие на административни органи и длъжностни лица при ответника МК, които да бъдат предмет на съдебния контрол за законосъобразност и в резултат на които се претендира настъпването на имуществени вреди за ищеца. Търси се произнасяне по отношение на поведението като цяло на министъра на културата без да са индивидуализирани действията и бездействието на административния орган, които попадат в обхвата на закрилата по чл.250 и чл.256 АПК. Иска се произнасяне по изпълнение на задължения, произтичащи от двустранен договор между РБългария и Италианската Република, както и установяване провеждането на процедура по Закона за културното наследство, която според ищеца в нейната цялост представлява правонарушение.

Независимо от многократно даваните от съда указания, ищецът не е посочил действия и бездействие на органи или длъжностни лица при ответника, въпросът за законосъобразността на които е преюдициален за спора и по който съдът е длъжен да се произнесе със съдебното решение.

Така мотивиран и на основание чл.128, ал.2 АПК Административен съд София – град, Второ отделение 25^{-ти} състав,

ОПРЕДЕЛИ

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ инцидентните установителни искове, предявени в т.4.1. и т.4.2. от Исковата молба.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ инцидентен установителен иск, с правно основание чл.128, ал.2 АПК, предявен с Искова молба, представена с молба – становище с вх. №34210/12.11.2019г.

Определението по т.VI подлежи на обжалване с частна жалба пред Върховния административен съд на РБългария, в 7-дневен срок от съобщаването му на страните.

VII. ДАВА ВЪЗМОЖНОСТ на страните да изразят становищата си във връзка с дадените указания и доклада по делото, най-късно в първото съдебно заседание, както и да предприемат съответните процесуални действия.

Определението по т.I – т.V и т.VII не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ

Боряна Петкова